

Uzasadnienie
do
Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 16 grudnia 2025 r.

w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Torfowisko pod Kamienicą”

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884.) uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Zarządzenie określa nazwę rezerwatu, jego położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody, może zwiększyć obszar rezerwatu przyrody, zmienić cele ochrony, a w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, dla których rezerwat został powołany - zmniejszyć obszar rezerwatu przyrody albo zlikwidować rezerwat przyrody.

Obszar proponowanego rezerwatu przyrody wraz z otuliną zajmuje wypłaszczenie pod Górą Kamienicą, obejmujące część Grzbietu Kamienieckiego w Górach Izerskich, na którym znajdują się płaty torfowisk wysokich i przejściowych oraz liczne źródłiska zasilające, m.in. dopływy Kwisy i Kamienicy. Największym walorem przyrodniczym rezerwatu są torfowiska z licznie występującymi chronionymi i rzadkimi roślinami zielnymi oraz mchami, w tym zwłaszcza z torfowcami, m.in. torfowcem Girgensohna *Sphagnum girgensohnii*, torfowcem czerwonym *Sphagnum rubellum*, torfowcem frędzłowatym *Sphagnum fimbriatum*, torfowcem ostrolistnym *Sphagnum capillifolium*, torfowcem kończystym *Sphagnum fallax*, torfowcem nastroszonym *Sphagnum squarrosum*, torfowcem błotnym *Sphagnum palustre*.

Drzewostan w rezerwacie złożony jest z gatunków iglastych, wśród których przeważa świerk pospolity z niewielką domieszką modrzewia i pojedynczych gatunków liściastych. Posiada on charakter górskich borów świerkowych - siedlisko przyrodnicze 9410 Górskie bory świerkowe (*Piceion abietis*, część - zbiorowiska górskie) o znacznym stopniu uwilgotnienia, miejscami położonych na pokładach torfowych. Wiek drzewostanów jest słabo zróżnicowany i wynosi około 40 lat, co jest wynikiem odnowienia lasu po klęsce ekologicznej, która objęła Góry Izerskie w drugiej połowie XX w. Niemniej jednak młody wiek drzewostanu nie wpływa

negatywnie na wartości przyrodnicze tego terenu, a ochrona rezerwatowa wpłynie na zachowanie i możliwość obserwacji naturalnych procesów starzenia się i przebudowę drzewostanów pod wpływem naturalnych procesów przyrodniczych, bez ingerencji człowieka.

Występujące w rezerwacie mszary torfowcowo-płonnikowe są naturalnym obszarem retencjonowania wody. Zatrzymują jej nadmiar w przypadku opadów gwałtownych, wielkoskalowych, oddając wodę podczas suszy, co ma niewątpliwie pozytywny wpływ na zapobieganie trwałym suszom i łagodzenie skutków zmian klimatu.

Poza walorami botanicznymi rezerwat ma duże znaczenie dla ochrony fauny. Góry Izerskie to obszar występowania m.in. wilka *Canis lupus* i rysia *Lynx lynx*, dla których rezerwat może stać się miejscem swobodnego przebywania, niezakłóconego polowaniami na inne gatunki zwierząt. Góry Izerskie i Karkonosze to także najważniejsza ostoja cietrzewia w Polsce, a na terenie Grzbietu Kamienickiego znajduje się jego strefa ochrony. Z innych gatunków ptaków występujących na tym terenie warto wymienić występowanie orzechówki *Nucifraga caryocatactes*, czeczotki *Acanthis flammea*, krzyżodzioba świerkowego *Loxia curvirostra* i dzięcioła czarnego *Dryocopus martius*.

Pozostawienie lasu w ramach ochrony rezerwatowej bez wskazań gospodarczych prawdopodobnie wpłynie także bardzo pozytywnie na rozwój populacji sóweczki *Glaucidium passerinum* i włośchatki *Aegolius funereus* – ptaków stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 - obszaru specjalnej ochrony ptaków Góry Izerskie (PLB020009), w granicach którego położony jest rezerwat.

Propozycja utworzenia rezerwatu została poddana konsultacjom społecznym. Informacja o zamiarze utworzenia rezerwatu wraz z mapą określającymi jego proponowane granice oraz granice otuliny, a także podstawowymi wartościami przyrodniczymi została podana do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu. W ramach konsultacji nie wpłynęły uwagi do propozycji. Dokumentacja z procesu konsultacji znajduje się w aktach rezerwatu.

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczona została otulina, która obejmuje obszary leśne przylegające bezpośrednio do granicy rezerwatu. Sąsiadujące z rezerwatem grunty leśne zostały włączone w granice otuliny jako bufor oddzielający najcenniejsze obszary rezerwatu od wpływów zewnętrznych, na którym prowadzona będzie ekstensywna gospodarka leśna uwzględniająca oddziaływanie na rezerwat.

Załącznik nr 1 do zarządzenia przedstawia przebieg granicy rezerwatu oraz obszar jego otuliny na tle ewidencji leśnej Nadleśnictwa Świeradów oraz ewidencji gruntów gminy Mirsk.

Powierzchnia rezerwatu i jego otuliny została oparta o granice wydzieleni leśnych. Na tej podstawie została wyliczona powierzchnia rezerwatu (64,85 ha) oraz jego otuliny (103, 84 ha).

W granicach rezerwatu przyrody „Torfowisko pod Kamienicą” obowiązują zakazy wymienione w art. 15 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*.

Projekt zarządzenia uzyskał pozytywną opinię Regionalnej Rady Ochrony Przyrody we Wrocławiu – uchwała nr 4/2025 z dnia 7 października 2025 r.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska – pismo nr DZP-WO.6200.97.2025.AP z dnia 14 października 2025 r.

Ponadto w myśl art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428)*, projekt ww. zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 5 grudnia 2025 r.

Mając na uwadze charakter niniejszej regulacji, zarządzenie będzie miało wpływ na wydatki Budżetu Państwa w zasobach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu związane z koniecznością oznakowania granic rezerwatu tablicami urzędowymi, opracowaniem dokumentu planistycznego oraz realizacją ewentualnych zadań ochronnych ustalonych dla obszaru rezerwatu. Część działań ochronnych będzie mogła być realizowana w ramach gospodarki leśnej prowadzonej przez Lasy Państwowe i przez nie finansowana. Zarządzenie nie będzie mieć bezpośredniego wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów. Nie naruszy także przepisów zawartych w prawie Unii Europejskiej.